Ч. 98 (13.046). Львів, субота 7. травня 1932. Pocztowa opłata kantacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 25·00 „
Річно 45·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Право лінчу.

Рефлексії з приводу настроїв і поведінки львівської публики у процесі Горгонової.

У вступі до одної політичної статті в одній львівській газеті читали ми недавно саркастичну увагу (здається проф. Тарнавського у „Курері Львовск-ім"), що львівська публика не цікавиться нині ніякими політичними чи господарськими справами, бо зайнята лише одною справою: справою Ріти Горгон. До цієї зовсім влучної уваги додамо ще пояснення, що те „зацікавлення" львівської публики судовим процесом проти здогадної вбивниці не лише абсорбує всі без решти „духові" функції тієї публики, але й назовні проявляється у цілком скандальних формах. Досить сказати, що на цю тему краківський „Курерок" ушкварив три дні тому цілу велику передову статтю — захоплюючися отим „особливим заінтересуванням цілої прилюдної опінії" кримінальною сензацією, добачуючи в ньому „суспільне явище першорядної ваги". Це справді „суспільне явище" куреркового характеру, — є теж зовсім природною річю, що саме та „горгонівська" скандалістика найшла повне признання із тої краківської проповідниці прилюдної етики і моралі: те, що вся публика у Львові пірнула з головою у каламутних филях темного брюховицького злочину, а вся публика у Варшаві емоціонується брудними детайлями справи вбивства одної кабаретової артистки, є — на думку (і по лінії) „Іл. Курера Цодз." — „додатнім явищем", яке свідчить про „здорові, ніякою гангреною ненарушені основи збірної моралі й етики..."

Можливо, що з перспективи двохсот кількадесяти кільометрів, які ділять Краків від Львова, те, що діється у Львові у звязку з процесом Горгонової, має познаки морального явища. Нам, які мусимо приглядатися тому видовищу з безпосереднього сусідства, подобає воно радше на вакханалію найпримітивніших інстинктів. Це не є здорова реакція громадянства на злочин і здоровий прояв обурення на злочинця, лише саме жировищем людської вулиці, яка при цій нагоді зайвий раз виявила культуру примітивізму.

Передусім показалося, що у Львові для поглядів і настроїв польського громадянства (а на жаль і серед частини українського!) міродайними є лише ті органи преси, які на **всі** справи дивляться **виключно** крізь призму свого накладу, а кожний випадок убивства розглядають виключно під кутом сензації, як може розбурхати зацікавлення вулиці. У даному випадку, у справі злочину в Брюховичах і його нинішнього епільогу на судовій салі, верховодницька роля тої частини львівської польської преси була від самого початку така ганебна, що кожна стороння обективна людина може лише обурюватися на те здичіння обичаїв. Справу роздуто, розмазано, підшукувано й видумувано всякі найінтимніші подробиці безпосередньо вмішаних у ту трагедію осіб, підхоплювано сплетню кожної перекупки й друковано товстим друком цілі дискусії і цілі анкети, а все те не з думкою найти винуватця і напятнувати злочин, лише і одиноко — вбити зацікавлення людей усякими такими поважними проблемами, для яких нема місця на сторінках тої вуличної преси, та **за всяку** ціну поширити собі ринок збуту. Цією ціною стало в даному випадку саме те величне завдання преси, яким є місія зберігати достойну обективність в оцінці **невияснених** злочинів, перед покінченням слідства і перед кінцем судового процесу, і тримати на поводах кровожадну юрбу, яка ласа кинутися на першого з берега здогадного винуватця і на місці перевести над ним самосуд.

Річ не в тім, чи ту нещасну молоду дівчину в тиху морозну ніч скрито вбила Горгонова чи хто інший, що за такий звірський вчинок повинен понести заслужену кару. Річ у тім, що львівська вулиця буквально від першого дня після вбивства, вдивилася в одну особу здогадного вбивника і від того часу живе в якомусь патольоґічному стані масової горячки, яка може тільки тоді втишитися коли повісять **саме того** здогадного вбивника! Річ у тій нестерпній атмосфері масової суґестії, якій так часто і так легко підпадає львівська вулиця, — коли тільки брукова преса кине **підозріння.** Річ у тому замилуванні до „права лінчу", яке львівська вулиця нераз уже проявляла у всяких вибриках, та яке нині ще раз проявляє у т. зв. справі Горгонової. Справа вини чи невинности обвинуваченої сходить справді на зовсім дальший плян, коли вщерть набита судова саля розфанатизованих жінок починає виявляти своє невдоволення, якщо лише якийсь свідок або авторитетний фаховець зізнає не по лінії акту обвинувачення, — дарма, що ці зізнання можуть допомогти до вияснення обективної правди. Бож юрбі не залежить ніколи на правді, — її ділом є сам акт пімсти!

Ясна річ, що вести серед такої атмосфери судову розправу, це річ небувало важка. Пригадуємо нпр. процес Штайґера, в якому один свідок під присягою стверджував, що „бачив" Штайґера, як кидав бомбу, і як львівська „моральна" вулиця грозила лінчом не лише обвинуваченому, але й суддям, якщоб вони його звільнили. Пригадуємо, як тодішній фанатизм самозваних прокураторів і суддів зродив фанатизм самозваних оборонців! Очевидно, що коли від часів початкового слідства аж до судової розправи і підчас неї преса просто тероризує т. зв. прилюдну опінію, психічно наставляючи її лише в одному точно означеному напрямку — треба тільки співчувати не лише з суддями, але й із самою ідеєю справедливости.

В усякому разі процес Горгонової не спонукує до пеанів на честь „здорової реакції морального почуття опінії", лише до дуже сумних рефлексій на тему культурного рівня львівської публики. Польська письменниця Запольська назвала ту публику „колтунерією". Справжній гнів проти покидьків громадянства, про який пише краківський „ІКЦ.", не має нічого спільного з вибухами „колтунського" пересердя, яке запаморочує уми і заслонює весь світ з усіми його проблемами, між якими справді є поважніші речі, ніж процес Горгонової.

У 17-ті роковини боїв У. С. С. на Маківці.

(28. III. — 12. V. 1915).

17 літ минає від хвилини, коли українські Січові Стрільці в рідних Карпатах воювали австрійською зброєю проти своїх невблаганих ворогів — московської армії. На тім майже 1000 метровім шпилі між Тухлею і Головецьком висипали могили 34-ом юнакам-героям.

Ці могили це наш перший військовий цвинтар.

На Маківці повинен станути величавий памятник, гідний жертви героїв, що там спочивають, а сама Маківка повинна стати прощею для земляків-патріотів.

Покищо Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Сколім, на спілку з матірнім Т-вом, помістять у церкві в Грабівці Скільськім (сільці у підніжжа Маківки) пропамятну металеву таблицю з іменами похованих на Маківці У.С.С. Найпізніше за 3 роки у 20-літні роковини боїв на Маківці повинен станути там тривкий памятник.

Гроші на цю ціль повинно зложити все українське громадянство, бо для самої скільської округи, де лежить Маківка, це за тяжко. Жертви на памятник на Маківці просимо слати до Кредитової кооперативи „Верховина" на руки о. декана Мосори Мих. в Сколім, з допискою „Фонд Маківки", або до матірнього Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові, на туж ціль.

Ось імена У.С.С. похованих на Маківці:

1. Михайло Біланчук, 2. Ілько Бешметюк, 3. Ілько Ганущак, 4. Юрко Григорчук, 5. Ілько Грицак, 6. Олекса Григорчук, 7. Танас Дуприйлук, 8. Василь Ілийчук, 9. Василь Вітинюк, 10. Федь Карпин, 11. Іван Кишка, 12. Осип Конюшевський, 13. Олекса Курендаж, 14. Іван Лаврук, 15. Микола Максимюк, 16. Осип Матковський, 17. Михайло Мицканюк с. Василя, 18. Дмитро Мицканюк, 19. Микола Мицканюк, 20. Іван Ребельчук, 21. Василь Палійчук, 22. Дмитро Петрів, 23. Кость Попелюк, 24. Федір Пик, 25. Дмитро Савчук, 26. Омелян Страшиньчук, 27. Іван Тимчишин, 28. Пилип Тимчишин, 29. Борис Ткачук, 30. Федь Ткачук, 31. Дмитро Формусяк, 32. Юліян Шевчук, 33. Дмитро Звілинюк, 34. Микола Юзьвак.

Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Сколім.

Міжнародній противоєнний конґрес.

Комуністичні часописи в Берліні оголосили відозву, підписану французькими письменниками Роменом Роляном і Анрі Барбіссом та Максимом Горким, в якій автори між іншим заявляють, що Радянській Росії грозить тепер дуже поважна небезпека. На правому крилі стоїть Японія, на лівому Польща та Румунія, готові до нападу. Кожний день може принести вибух страшного конфлікту.

За почином Анрі Барбісса буде скликаний при допомозі спеціяльного комітету в дні 28 червня як в роковини замаху в Сараєві великий міжнародній противоєнний конгрес.

Відозва звертається до робітників цілого світа з закликом взяти участь в цьому конгресі, на якому промовлятимуть Бернард Шов, Альберт Айнштайн, Генрик Ман, Теодор Драйзер, Аптон Сінклер, Уельс і Син-сін-лін.

Нема найменшого сумніву, що за кулісами тієї акції стоять більшовицькі агенти, що кермують цілою роботою.

——o——

Новий спосіб затягання позички.

З Далекого Сходу повідомляють, що в місцевости Чен-Тов у провінції Се-чо-ван ґен. Маа, командант 29. армії, хотів захопити французького епископа Рушуз. Тим способом хотів добути від католицької місії „позичку" півтора міліона долярів. Однак епископові вдалося сховатися. Китайські вояки зрештували тільки вікарія, якого незабаром пустили на волю, щоби зібрав відповідну скількість грошей. Французький консуль запротестував проти такої поведінки китайських військ і дістав для охорони місії сторожу із 34 жандармів.

Невідрадні відносини на наших західних окраїнах.

(Жмут спостережень і вражінь під увагу нашим діячам і установам.)

Переглядаючи періодичну пресу, а головно цю її частину, в якій публіковані дописи з краю, можна завважити один невідрадний прояв, а саме, що число дописів із західних окраїн стоїть далеко позаду від такихже дописів з центру чи сходу Галичини. Поминаючи яворівське „Українське Слово", яке в обовязку нотує всі прояви і вислідн національно-громадської праці свого повіту та перемиський „Укр. Голос", уся львівська преса тільки в рядигоди занотує якусь малу звістку зі західних повітів. Не тому, що часописи не хотіли би помістити, але просто тому, що ніхто не пише, бо вважає, що це зайве, або, що ще гірше: нема, мовляв, про що писати. Нема того, що вже ввійшло майже у систему нпр. у Теребовельщині, яка містить в нац. пресі майже все, що в повіті діється і робиться на якійнебудь ділянці громадської праці. Що такі нотатки мають велике значіння, про це нема двох думок.

Знаючи цілий захід від лінії Чесанів-Львів-Лавочне, а деякі повіти навіть у детайлях (люстрація сільських читалень), хочу звернути увагу на невідрадне, місцями дуже загрожене положення наших західних окраїн. Такі округи, як Лежайщина, Дивівщина, Березівщина, Коросвенщина, Сяніччина, Н. Сандеччина, Горличчина і т. д., цей цілий „язик" висунений далеко на захід вздовж Карпат, навіть Перемищина в західній частині (до деякої міри) представляють доволі невідрадний образ занепаду. Там недостає праці в культурно-освітній ділянці. Лемківщина має крім цього ще свого окремого боляка, що росте на релігійному і національному підкладі.

Не такі це давні часи, як каже історія, коли наші селяни вже, на жаль, тільки зпід Карпат їздили на звичайні торги до Кракова. Ще далеко перед світовою війною знав я два села коло Ряшева (Біла і Залісся), де люди говорили і молилися тільки по польськи. Села робили вражіння цілком польських з цією хіба ріжницею, що люди ходили до церкви в Заліссю та з памяти співали деякі церковні пісні. Сьогодні дійшла ця загрозлива хвиля вже до Лежайщини й Ярославщини, де можна подибати села з церквою, в якій священик говорить проповідь польською мовою. В такому місточку Сіняві є крім священика дві українські родини. Українську мову чути там тільки в торгові дні, коли до Сіняви зїзджається доокола ччне селянство. Під самим Ярославом пропадає ціле село. Далеко на сході цього повіту є одно село, вже цілком спольщене. Всюди по селах можна почути польську мову, коло школи дітвора бавиться співаючи: „Моя колежанко, кленкнїй на колянко", коло ПСК в Ярославі просить вас по польськи селянин вогню до папіроски, хоч знає вашого співрозмовця і чує вашу розмову. І на нікого це не робить вражіння. Український охоронний вал подається на схід. У цій барієрі видно великі щерби, в живому організмі повиривано цілі місця.

Не можна потішатися тим, що наш селянин на заході, хоч говорить по польськи, то всеж таки тримається церкви і свого, може підсвідомого національного „я", подібно як римо-католики на сході, які говорять по українськи, а вважають себе зчаста за поляків. Ріжниця є і то велика. Такого поляка на сході, коли треба, то навіть примушують називати себе поляком. Нашого селянина на заході примушують також, але до чогось цілком протилежного. А допомоги майже нема. Не видно, або є дуже мало праці по читальнях. Стрічається читальні, в яких від 1926 р. не було ні загальних зборів, ні сходин (навіть у Перемищині!), без бібліотек, без часописів, яких у цілому селі не видно, хіба у священика. Філії „Просвіти" слабі, жіноча організація у вічних пеленках, кооперація стоїть слабо.

Духовенство більше заняте в кооперації і молочарстві і то часто у невідповідний спосіб. Бо хіба можна дивуватися, коли священик за ведення книговодства в районовій молочарні на селі каже платити собі понад 200 зол. місячно, а рівночасно в читальні, де він є головою, пишаються на стіні більшовицькі кличі. На заході є зміни і то небезпечні зміни. Треба нашим західним окраїнам прийти в допомогу. Живих людей треба туди післати. Саме писане слово не вистарчить.

Центральні установи повинні найти спосіб, аби загрозі протиставитися і недопустити до того, щоби цей охоронний вал подавався чимраз далі на схід. Місцева інтелігенція, головно духовенство і студенти університету, повинні взятися до праці. Студентська організація повинна вислати на ферії мандрівний хор і в кожне село, де священик або читальня зголяться дати приміщення й утримання, повинен виїхати на літні ферії один студент для праці. Раз в рік дати свято Шевченка для цілого повіту — не вистане. Треба чорної, буденної праці там, де провідники живуть ще передвоєнною романтикою, мовляв, коли ми приїзджали до села на отворення читальні, то нас витали сальвами з моздірів. Уважаю, що ініціятиву повинна взяти у свої руки „Просвіта". І то якнайшвидше, бо кожний день несе страти.

Освітник.

Польське учительство і польські інспектори проти українців.

Недавно читали ми в „Ділі" про боротьбу польки-учительки з дітворою за слово „український" в одній школі рогатинського повіту. Зараз приходиться нам подати до публичного відома нашого громадянства подібний випадок з Перемишля. Батьки дітвори зі школи ім. Шашкевича в Перемишлі внесли до Української Парляментарної Репрезентації жалобу на тамошню учительку п. Келярову, а Парл. Репрезентація виготовила в цій справі інтерпеляцію такого змісту:

В народній школі ім. Шашкевича в Перемишлі, заснованій перед війною „Рідною Школою", вчить від літ велика шовіністка п. Стефанія Келярова. Нетерпимість цієї „пані вчительки" до української дітвори доходить до того, що вона ніколи ні в школі підчас перерв ні при провадженні молоді до церкви не обізветься ні слівцем по українськи до дитини, чим тільки приучує дітей до такого самого шовінізму, бо й діти до неї або цілком не звертаються, або звертаються по українськи. Це доводить часто до конфліктів. Пані Келярова розятрує щораз більше національну нетерпимість і видно має в тім якусь укриту ціль. Вона найбільше піниться на сам звук слова „український" — „українець". Ні ґеографічні карти Ромера з написю „Україна", ні публікації міністерств, ні назва український у списі населення з 9/12. 1931 р., ні слово „украіньскі" на свідоцтвах не переконує п. Келярової. Для неї „нема жадней України, — ест тилько Русь і рускі". — Колиж дитина говорить „Україна", „український", то доводить цю виховницю до пароксизму гніву і злости. — Тоді п. Келярова не перебирає ні у вигуках, ні у словах. Кидається на дітей з огидною лайкою, називаючи їх бандою, та викрикує „вынось сен з твойом Украінов". Розріз учительки з дітьми доходить до того, що діти втікають перед нею, або масово реаґують проти її нетакту. — До вершка звіринного шовінізму дійшла п. Келярова того року 16. II. в IV. клясі на годині ґеографії. П. Келярова, як звичайно, пописувалася „Русьов і русінами", — а діти вживали

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1932.

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК. 2)

З археольоґії околиць Львова.

(Докінчення.)

Всі вичислені знахідки належать до культури надбужанського неоліту. Для його кінцевої, енеолітичної фази є типові скелетові похорони під могилами з керамікою прикрашеною відтисками шнурка у мокрій ще глині перед випаленням. Небіжчики в тих могилах є похоронені у сильно скорченій позиції., бо принятим тоді звичаєм згинали їм по смерти руки й ноги та привязували їх до тіла, щоби небіжчик не ходив по смерти та не шкодив живим. З території самого Львова не знаємо досі ані одного такого гробу, а у ближчій околиці знайшовся він у Ременові. Біля обрядово скорченого кістяка лежав там ретушований креміний відщипок як одинокий, скромний дар у „далеку дорогу".

Сучасні з описаними могилами є стоянки зі шнуровою керамікою. Черепки того роду найшлися разом з креміним знаряддям на Чорній Горі у Грибовичах. До енеоліту належать також усі проверчені камінні топірці. З них тільки один знайшовся на Високім Замку, а його многокутний поперечний перекрій вказує на моравські культурні впливи. Другий, чисто галицький тип дістався до Музею НТШ з Гути Щирецької, разом зі збіркою креміного знаряддя та кусником зернотерки з пісківця.

Вкінці походять з енеолітичної доби всі мідяні доісторичні предмети. Одна плоска сокирка з цієї групи, найдена нібито у Львові, переховується у природничім музею у Відні, але таку метрику дістала вона мабуть через непорозуміння, бо Львів лежить занадто далеко від Покуття, де є більшість мідяних находок і де вони оправдані близьким сусідством із Закарпаттям та Семигородом як територією, звідки всі вони походять.

Енеолітична доба тревала цілу другу половину 3. тисячеліття пер. Хр., а після неї настала доба бронзова, яка тревала аж до початку 1. тисячеліття пер. Хр. З цього часу не маємо з території самого Львова ані одної знахідки. Закарпатських траків, які стали тоді кольонізувати сильно Галичину, не вабила до себе тяжко приступна, окружена мочарами горбовина, так що аж під сам кінець бронзової доби знайшлося у двох підльвівських селах кілька памяток. Із Грибович походить бронзова сокирка з тулійкою, піднесена на горі проти городища, а з Борщович бронзовий ніж. Може належав до цієї доби також гріб із багатими металевими (бронзовими?) прикрасами, відкритий у Борщовичах у 1927 р. і тепер зовсім знищений.

З залізної доби, яка прийшла по бронзовій та тревала аж до нар. Хр., не маємо з самого Львова знов жадної знахідки, але тим разом і підльвівська околиця не є в кориснішому положенні. Тільки в одних Підсадках біля Пустомит знайшовся одинцем бронзовий tutulus кружок до пришивання одежі на грудях, та частина бронзової вуздечки. Оба предмети належать до групи трацьких бронзів і мають свої анальоґії в гальштатській культурі Угорщини.

По нар. Хр. настає у нас доба інтензивних впливів провінціяльної римської культури. По цілій Галичині роїться від ріжних мешкальних, гробових та окремих знахідок, які належали до ґерманських вандалів, ґотів та ґепідів, але у нашій львівській землі нема знов ані сліду з того життя, хоча недалекий Звенигород був тоді вже значним торговельним центром. В одних тільки Грибовичах найшли біля городища срібний денар Марка Аврелія (161—180).

Доба великих мандрівок народів не лишила по собі також жадних памяток у львівському повіті і щойно з княжої доби є у ньому трохи більше памяток, які вказують вже на густіше заселення підльвівської околиці. З природи річи мусіли вони бути також у найстаршій частині Львова, на Високім Замку, де був побудований княжий город коло 1250 р., але тепер годі вже там чого шукати, бо все було знищене при сипанні кінця унії люблинської.

Коли у 1869 р. стали розбирати звалища Високого Замку, щоби добути твердий матеріял на конець, була дуже добра нагода прослідити докладно цю найстаршу памятку княжого Львова, відшукати місце, де стояли княжі тереми, надвірна церква та інші будинки, прослідити оборонну систему укріплень, внутрішню конструкцію найстарших валів, підгороддя та взагалі цілу топоґрафію княжого городища та пізнішого середньовічного замку. На жаль, проґайновано докладно цю одиноку нагоду, бо не було між ведучими роботу нікого, хто розумів би вагу хвилини та вартість археольоґічних дослідів у терені.

Тільки один посторонній чоловік зацікавився тим і врятував бодай трохи знайдених дрібних предметів від затрати. Був це Антін Шнайдер, аматор-археольоґ. Він звернув зараз увагу на те, що у розбираних звалищах надибували робітники в ріжних місцях багато побитого черепя, старого заліза, скла, костей та інших останків із княжих і пізніших часів. При цьому найшли також кілька цілих горщків, але робітники кинулися шукати в них грошей та розчаровані побили їх. Бачучи таку масу ріжних предметів, стали вкінці деякі панове колекціонувати їх і в той спосіб повстали збірки Смольки, Боярського та Шнайдра. З них тільки Шнайдер віддав цілу свою збірку до музею Любомирських, де їх тодішні знавці похрестили дуже фантастичними іменами, бачучи в них памятки малощо не зі старої камінної доби. У дійсності так зовсім не є. Більшість предметів походить з далеко пізніших, уже польських часів. Є це заліані списи, шаблі, остроги, кінські підкови, товчене венецьке скло і т. п. З великокняжих часів не збереглося майже нічого.

Друга добра нагода до археольоґічних розшуків на терені старого Львова була у 1858 р., як на узгір'і Вроневських рівняли землю під будову нинішньої цитаделі. По ріжним неперевіреним вісткам мали найти тоді „багато попельниць, камінних молотків, бусків і ножів кремінних", але Шнайдер, який оглядав там ріжне черепя, писав пізніше, що воно було зовсім подібне до найденого на Високім Замку. Значиться і там не пощастило найти слідів із найстаршого Львова.

казав „українці — Україна“ і казали пані виховниці, що вони не є „русіні“. Це так розлютило п. Келярову, що виляла дітей словами „мільч, — с..че, нема жадней України“. Діти на ті „культурні“ слова закричали „ми не с..че — ми українці“, — а тоді пані вчителька загрозила їм, що їх всіх укарає. От які вчительки виховують українських дітей! Чи п. Міністр заборонить п. Келяровій обиджати наші діти? — Що п. Міністр зробить з цією вчителькою?!

Коли додамо до цього цілий реєстр подібного становища польського учительства при переписі населення та випади інспектора з Турки, відомого ендека п. Бережницького, проти терміну „український“ на учительській конференції, а вкінці ругування одинокого журнальчика для української дітвори „Світ Дитини“ зі школи через такого самого ендецького філяра Тернопільщини, як інсп. Блонський, — то будемо мати цікавий образ національних відносин у школі на нашій території. Всі міністри, а в першій мірі міністер освіти, уживають терміну „український“ на очеркнення імені нашого народу, при переписі населення принято офіціяльно цей термін, куратор львівської шкільної округи п. Свідерський дає до „Рідної Школи“ письменну заяву, що допускає офіціяльно користування словом „український“ і „українці“ в школі. Але польське учительство і поляки (головно ендеки) інспектори роблять своє і ображують наш нарід. Ми цікаві, чи стерпіло би таку національну наругу польське населення від українського учителя. Чи того роду тактика не є найкращим доказом славного „вспулжиця“ пропаґованого посолкою Яворською

——o——

Баль у пролетарській столиці

В честь турецьких державних достойників, що приїхали на днях до Москви, більшовики влаштували величаве приняття на Кремлю в історичній салі св. Юра. Широкі сходи і вестибуль прибрали живими квітами. Служба станула в лібериї. Сніжно-біла саля перший раз від більшовицької революції запалала електричним світлом. В год. 11 вечором голова ради комісарів Молотов розпочав танці. Танцювали всі західно-европейські танці, як румби, фокстроти, чарльстони і т. п., не зважаючи на те, що більшовицька влада їх заборонила. В 12 год. отворились двері сусідної салі, де гостей дожидав багато накритий стіл, на якому найшлися дорогі риби, кавйор, дичина, торти, горівки, лікери, шампанське вино і т. п. Тільки в тоалетах була незвичайна всячина. Біля величавих дамських строїв, найшлися мужчини у фраках, ясних маринарках, а не бракло теж гостей у звичайних чоботах і куртках радянських комісарів. Забава протяглася до рана.

Із львівських передмість нема також жадних памяток з того часу, тільки зберігся старий переказ, що на Знесінні, на горі „баба“, мала колись стояти камінна баба, нагробна памятка турко-татарського походження, а на протилежній горі мав стояти „дід“. Друга „баба“ була на місці, де сходяться границі Знесіння, Львова та Кривчиць, а третя в Зарудцях.

У ближчій підльвівській околиці є найбільшою нерухомою памяткою з княжих часів овальне городище на Чорній Горі в Грибовичах. Воно окружене широкими стрімкими шкарпами, а від сходу укріплене потрійним валом. На ньому находяться черепки глиняної посудини княжої доби з типовим хвилястим орнаментом.

Сильна культурна верства з княжої доби є на громадському пасовиську в Малехові над потоком.

Скелетове погребище княжої доби було відкрите в Запитові при будові залізничого шляху Львів—Стоянів, мабуть друге найшлося у Підбірцях, а третє розкопали свого часу в Ременові. Походить воно здається з IX. ст.

З усього висказаного виходить, що властивий нинішний Львів не був у доісторичну добу ніколи заселений, бо цих кілька кремінних виробів, які найшлися при ріжних земних роботах на його терені, могло дістатися сюди підчас мисливських виправ мешканців клепарівської назми в долину Полтви. Найстарша частина міста, що розбудувалася у стіп княжого городу на Високім Замку, походила щойно з половини XIII. ст., одначе певних останків її матеріяльної культури також не маємо крім кількох дещо пізніших церков. Дата їх побудування з історії невідома, але можна би її мабуть вивести з археольогічного матеріялу, якщо перекопати би терен довкола них та прослідити цвинтарі, які тодішнім звичаєм були все довкола церкви. Знайдені на Високім Замку дрібні предмети походять з пізніших часів, але крім них є у Львові вже багато монументальних, їм сучасних будівель, яких дослід не входить уже в обсяг археольогічних дослідів.

——o——

Відгомін конскрипції перед судом.

Перед городським судом у Сокалі відбулася 27. квітня ц. р. розправа проти 12 громадян Сокальщини, обвинувачених за провини з § 285 і 287, а саме, що вели приватний перепис населення, заборонений § 9 розпорядку про конскрипцію. Обвинувачені були: д-р Лев Хоминський і д-р Роман Перфецький, адвокати в Сокалі, д-р Степан Ріпецький, канд. адв. в Сокалі, пять селян із Первятич і чотири селяни з Горбкова. Боронив адв. д-р Богдан Чайківський.

Обвинувачені зазначили в своїй обороні, що в справі конскрипції скликав Повітовий Комітет УНДО в порозумінні з повітовою управою радикальної партії на день 3. грудня м. р. довірочну нараду з запрошеннями (на основі § 2 закону про збори). Відозва, яку роздавали на цій нараді, була передруком із сокальського часопису „Змагання“ і місцеве староство її не сконфіскувало. Не було ніякої „приватної конскрипції“, бо д-р Хоминський казав собі списувати тільки число громадян поодиноких національностей. Обвинувачені громадяни заперечили, будьтоби вони скликали якісь наради до читалень „Просвіти“ в справі конскрипції та що донесення команданта постерунку в Тартакові Снежка неправдиві.

Розправу відложено до 13. травня задля переслухання нових свідків.

——o——

Французи контролюють румунські фінанси.

В Букарешті гостюють в останньому часі французькі фінансові експерти, між ними професор народньої господарки Ріст. Румунський уряд запросив їх, щоби вони переконалися про господарське положення Румунії та рішили, чи Франція може дати їй позичку.

Знавці висказалися дуже непідхлібно про адміністрацію в Румунії, таку, як вона виявляється в законах і бюджеті. Про хабарництво, яке не менше обтяжає нарід, знавці вже й не говорять. Вистарчає їм, що сама держава для 10 родин населення має одну родину службовців. Вісім з тих десять родин крайні бідаки. Тому властиво дві родині населення Румунії удержують одну родину державних службовців. Це так по державному бюджеті. Але в дійсности платні з державної каси творять лише половину того, що населення дає урядовцям, які крім платні мають і хапівне.

Про наміри французьких контрольорів у Букарешті говорять всіляко. Деякі часописи твердять, що задля заощаджень розвяжеться всі державні секретаріяти за виїмкою секретаріяту міністерства внутрішних справ та міністерства фінансів. „Лупта“ твердить, що уряд задумує відпустити 50 тисяч урядників і що виладжують вже листи тих урядників, яких мали би відпустити зі служби.

В переговорах у справі позички домагаються румуни триміліярдового кредиту та перевірки румунських закордонних довгів. За уділення позички передасть Румунія Франції концесію на експльоатацію золота.

——o——

З польської преси.

„На закруті української справи“.

Нова стаття А. Бохенського на українські теми.

У виленському „Слові“ (з 23. квітня ц. р.) і краківському „Часі“ появилася під повищим наголовком нова обширна стаття відомого консервативного польського діяча п. Александра Бохенського, який своїми попередніми виступами виробив собі вже заслужену марку одного з тих дуже нечисленних польських діячів-публіцистів, які 1) постійно слідкують за розвитком українського життя та орієнтуються в українських справах на підставі найбільш джерельних матеріялів, 2) у підході до української проблеми ввзбулися анахронічних, цілком сьогодні фальшивих преміс і 3) замісць теоретизувати на платформі якихось дуже широких і далеких комбінацій (це смертельна недуга величезної більшости поляків, що пишуть про українців, від радик. сенатора В. Стпічинського до ендецького рабіна Дмовського) — розглядають справу просто, ясно і тверезо, крізь призму політичного реалізму, як справу гостро актуальну, що вимагає негайних рішень. Всіми цими прикметами відзначається й остання стаття.

КРАЩЕ ОРІЄНТУЮТЬСЯ У КИТАЙСЬКИХ СПРАВАХ НІЖ У ГАЛИЦЬКИХ.

На самому вступі до неї автор жаліє, що економічна й міжнародня кріза знову зовсім відтягнула увагу польських політ. чинників від українських справ, дарма, що „українська справа має величезне значіння не лише для Львова, але й для Познаня, Вильна, Кракова і цілої Польщі“. Автор ствердиує, що проте поляки займаються українцями „дуже мало і дуже односторонно“. Друга цінна вступна увага автора, це підкреслення характеру своїх міркувань звернених виключно під польською адресою. Автор не хоче наслідувати тих своїх земляків, які „надто часто навчають українців, який є їх інтерес та які обовязки“, а самі „краще орієнтуються у минувшині Китаю, ніж Сх. Галичини“. Притоку до цієї статті дав авторові факт, що „від деякого часу найповажніший і найбільш національний український часопис розпочав кампанію проти неґації, як головної засади політичної тактики і зажадав ясного сформулування цілей української політики“. Тому нинішній момент автор уважає дуже важливим, майже переломовим моментом.

Читаючи статтю п. Бохенського ми теж повинні все тямити, що 1) писав її польський патріот та ще й член консервативного політичного табору і 2) що писав її для своїх земляків — та ще й читачів консервативних газет!

„БАРИКАДА ПЕРЕСУДІВ“.

В вступі під таким субтитулом автор каже про пересуди, які істнують серед загалу польського громадянства та які полягають на незнанню фактів з українського життя. До таких пересудів — мовляв — належить погляд, буцім то українці були пересвідчені, що вони можуть отримати самостійність негайно, через ослаблення Польщі терористичними замахами і політичним бойкотом. Автор впевняє, що таких легковірних українців є може лише 10 відс. (молодь, УВО і її радикальні провідники), але що проте назовні діяльність тих 10-ти відсотків кидається яскравіше у вічі і що для самих українців та діяльність є фасцинуюча. „Щоби це зрозуміти, подумаймо на хвилину, що Сх. Галичина находиться під владою українців і що ми, поляки, маємо такі умовини, які нині мають українці. В цих умовинах, очевидно, важко жадати, щоби нарід, позбавлений аристократії, нарід селян і інтеліґентів, міг беззастережно приступити до льояльного підтримування такого правління...“ Започаткувати вихід з такого завороженого кола („нема льояльности, бо нема умовин життя, а нема тих умовин, бо нема льояльности“) краще полякам, ніж українцям. А все ж — перший крок зробили українці. Автор добачує цей крок в автономістичній резолюції Нар. Зїзду з 1923 року, на яку буцім-то мала вплив недавня відозва уряду Сікорського. Однак той уряд безпосередньо після того впав, а „на резолюцію відповіджено хвилею загострень і переслідувань. Тоді то почала зніматися хвиля бунту й обурення, яка досі заливає здоровий політичний інстинкт широких мас інтеліґенції“. Автор пригадує особисту трагедію пок. д-ра Вол. Бачинського, яка стала жорстокою пересторогою для українців і яка каже цим останнім — мовчати. Цей досвід, мовляв, дав атути в руки українських революціонерів, які оперують цитатами з польської шовіністичної преси, а польська шовіністична преса навує неподільно у польській прилюдній опінії, покликуючись на революційні акти української молоді і мовчанку старших громадян...

„ПІД ВЛАДОЮ МІСТИФІКАЦІЇ“.

Містифікацією називає автор своєрідну політику польської преси в українських справах, яка лише дезорієнтує польську публичну опінію „вщіпаючи в громадянство найбільш фальшивий образ українського громадянства“. „Головною методою (польської) преси є промовчувати всі спокійні тенденції (української) інтеліґенції, та перебільшувати скрайні й противдержавні“. Автор характеризує кількома штрихами той дивоглядний образ українських відносин, який істнує в уяві польського загалу, — про українських „вдоволених“ селян, „бунтівничу“ інтеліґенцію, „наполів — більшовицьке“ УНДО, „Діло“ і т. д., згадує врешті про ріжні фантастичні „програми порозуміння“, м. ін. про „програму“ „розмов з народом понад головами партійників“. „Факт, що польське громадянство байдуже принялo до відома репресії проти

УНДА включно з арештуванням президії тої партії під закидом співучасти в саботажах з 1930 р., доказує, що тоді всі пересуди в тім напрямку святкували свій апогей".

Останнім із ряду грубих непорозумінь називає автор фальшиву польську думку про недавній IV. Народній Зїзд, який — на думку автора — був „великою несподіваною побідою табору реальної праці", а в польській опінії „побідою палїївців".

„ЛІБЕРУМ КАЛЮМНІОР".

Під цим субтитулом автор подає спершу низку фактичних інформацій про згаданий Нар. Зїзд, збиває погляд, наче компромісовий вислід Зїзду означає зміну сутньої ситуації та обурюється на тих поляків, для яких також програма широкої української територіяльної автономії є „державною зрадою". На питання „а коли автономія є етапом до відірвання Сх. Галичини?" — автор відповідає: „Етапом до відірвання може бути кожна школа у Песій Вульці, кожна кооператива в Заліщиках". Автор домагається перелому в польській опінії і зупинення клеветницької нагінки проти українців.

Врешті в останнім уступі своєї дуже обширної статті, під субтитулом „Проклін доктрини", автор входить в детайлі евентуального автономічного устрою, при чому виступає проти 5-ти прикметникового голосування до автономічних установ: „Висока на око ідея рівних виборів є на практиці небезпекою для цілого населення цієї нещасної країни: для поляків вона означає безоглядну майоризацію, для українців погрозу ані одного мандату в інших випадках". Автор атакує лівицю, закидаючи їй нещирість: лівиця, мовляв, завжди висуває проект автономії з 5-ти прикм. голосуванням тоді, коли знає, що цей проект упаде. Від себе автор боронить тези про національний катастр.

Кінчає автор таким висновком:

„Недавній Зїзд УНДА є зусиллям українців з метою переломати заворожене коло. Польський уряд і громадянство мусять показати, що тою дорогою меншини можуть осягнути мінімум умовин свого культурного, господарського і політичного розвитку".

Очевидна річ — міркування і рефлексії автора не є позбавлені субєктивної закраски. По суті нпр. знаємо, що боротьба на останньому Нар. Зїзді довкола т. зв. автономістичної резолюції ішла радше на площині кристалізації української політичної думки і не мала на увазі якихось практично-політичних ходів. Самі теж застереження п. Бохенського проти автономії в нашому розумінні вказують найкраще, що тактика автономії для тих українських політиків, що її висувають, не є опортуністичною програмою, лише боевим гаслом. А проте обєктивно треба ствердити факт, що найшовся польський публіцист, який замісць накидатись мокрим рядном на цю нову форму української боротьби — вглиблюється в неї та поважно її обмірковує.

—o—

Шевченківські свята.

КОЛОМИЯ.

Дня 20 ц.м. відбувся в Коломиї заходом культурно освітніх товариств концерт в 71 роковини смерти Т. Шевченка. Концерт попередив „Заповіт", а відтак вступне слово проф. Д. Николишина. Промова була гарно виголошена, змістова, та доволі жива і актуальна, хоча й однобічна.

Низку „невільницьких" ліриків Шевченка віддеклямував доволі оригінально артист п. Березовський.

На музичну частину зложилися чотири продукції мішан. хору „Коломийського Бояна" по два виступи оперових артистів: П. Синенької-Іваницької та В. Тисяка, вкінці фортепянове сольо п. Г. Лагодинської. „Коломийський Боян" представив себе під оглядом голосового матеріялу і музикального рівня краще, ніж я міг надіятися. Особливо підчеркнути слід (перше у Галичині!) виконання прегарного хоча й трудного хору „a capella": Радзиевського до слів Шевченка „А ти всевидющее око" — виконання майже бездоганне, трактоване із великим пієтизмом і слідним розумінням. Супроти цього твору усі інші (Січинського „Лічу в неволі" і Колесси „Нар. пісні") — вийшли уже блідо — при щирім змаганні хору та диригента. Про сольові виступи обох згаданих оперових артистів мені вже доводилося нераз писати з найбільшим признанням і в цім місці нічого іншого крім похвал не міг би я додати; та на превеликий жаль мушу від цього здержатися з тої причини, що аранжери концерту поставились до фортепянового супроводу для сольоспіву артистки тої міри як п. Іваницька так легкодушно, що співачку поставили у якусь сліпу вулицю, а рецензента у вельми клопітне становище: найкраще хіба промовчати всю цю справу. Дразливий настрій перейшов також на піяністку п. Г. Лагодинську на початку її виступу; і якби я випадково не пізнав високих прикмет цієї піяністки у виконанні тих же творів уже давніше, міг би вислухавши „Gretchen am Spinrad" на концерті — зробити її може деяку кривду, або недоцінити. Одно тільки побажання можна би до неї поставити: щоб вона на Шевченківському концерті замість хоч яких гарних і вдячних Лістівських „Тарантель" чи „Erlkönig-ів" — придбала собі який ближчий Шевченкові репертуар українських фортепянових творів.

Ст. Людкевич.

ЯВОРІВ.

24. ц. м. відбувся тут заходом усіх т-ств святочний концерт на честь Т. Шевченка в салі „Нар. Дому". Мішаний хор відспівав на вступі „Заповіт" Т. Шевченка. Е. Яворовський виголосив реферат на тему „Світогляд Т. Шевченка". Мужеський хор відспівав прегарно А. Вахняника „Ура у бій". Мішаний хор виступив з І. Біликовського „Весільними піснями". Також вийшли вони дуже добре. П. Евгенія Утриско відіграла на фортепяні В. Барвінського „Мініятури". І ця точка вийшла незвичайно гарно. Муж. хор відспівав Шевченка-Воробкевича „Та не дай, Господи". П. мец. Дарія Неділкова відспівала вдатно „Айстри" Олеся-Лисенка, „Ой, одна я, одна" — Шевченка-Лисенка і „У перетику ходила" Шевченка-Лисенка. Всі три пісні так подобалися авдиторії, що солістка мусіла виступати з наддатком. Деклямація п. М. Левицької в супроводі фортепяну „Хатини" Т. Шевченка викликала бурю оплесків. П. М. Левицька віддеклямувала ще „Мені однаково..." На кінець виступив мішаний хор з „Вечерницями" П. Ніщинського. Хорами диригував весь час д-р Вол. Неділка. Яворів має хор, що його певно не соромилась би і столиця! Назагал концерт вийшов величньо. Хоча вступи були, як на Яворів дуже високі, всетаки явилося досить нашої поважної публики. Пусткою світив тільки партер.

Яворівець.

САМБІРЩИНА.

Обєднана при читальні „Просвіти" в Кульчицях Шлях. молодь відсвяткувала память Т. Шевченка улаштовуючи в його честь концерт дня 24. ц. м. У програму ввійшли: Вступне слово, деклямації „Кавказ", „Розрита могила", „Посланіє", „Мені тринайцятий минав" (дуже добре виголошені) — „Заповіт" та інші пісні виконані хором під дир. Б. Станька. На кінець шкільна дітвора відограла штучку „Шевченко у дяка". Концерт пішов надзвичайно удачно та зробив глибоке враження на присутніх.

К.

—o—

ЗМОВА НА ЖИТТЯ ПРЕЗИДЕНТА ЕСПАНІЇ

МАДРИД, 2. V. У звязку з викриттям змови час. „Герольд" повідомляє, що змовники хотіли вбити Замору а опісля підчас його похорону виконати замах на Азану й інших міністрів. Змовники хотіли утворити крайно-правий уряд.

—o—

Нові декрети Гінденбурґа

Контроля над політичними орґанізаціями. Розвязання орґанізації безбожників.

Президент німецької республики Гінденбурґ видав 4. ц. м. декрет, яким усі політичні орґанізації, що сформовані на військовий лад або ведуть подібну діяльність, піддав контролі державного міністра внутрішних справ. Є це доповнення подібного декрету з 13. квітня ц. р. в справі розвязання гітлерівських штурмових відділів. Новий декрет дає урядові змогу виконувати контролю над такими орґанізаціями і розвязувати їх, якщо їх діяльність підкопує авторитет держави.

Рівночасно оголошено декрет президента держави, що розвязує комуністичні орґанізації безбожників у цілій Німеччині.

—o—

Комуністи здемолювали суд

В суді у Ляйпціґу судили шістьох аґітаторів, що управляли комуністичну пропаґанду серед війська і видавали тайну ґазетку „Червоний Кавалерист". Головного обвинуваченого Вільгельма Шульца засудили на три роки тяжкої вязниці, а його товаришів на менші кари. В менті, коли предсідник відчитав присуд, засуджені позривалися з місць і закричали: „Червоний фронт наперед!" Рівночасно стали кричати комуністи, що находилися в салі, і всі кинулися на суддів. До салі увійшла поліція і виязалася бійка, підчас якої здемольовано ціле уладження в салі. Вкінці поліція арештувала кільканацять осіб.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

Львів. Ревера—Олд Бої 2:1 (1:1).
Лехія—Гасмонея 5:1 (4:0).
Світезь—Погонь І. Б. 2:1 (1:0).
Чорні І. Б.—Бяли Ожел 2:2 (2:0).

ОСТАННІ ВІСТИ

КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ МИР ПІДПИСАНИЙ.

ШАНГАЙ, 5. V. ПАТ. Підписали тут умову в справі перемиря між Китаем і Японією. Умова ця робить офіціяльний кінець ворожій акції в окрузі Шангаю, яка почалася в січні. Документ підписали англійський і французький посол, головний делеґат Китаю Кво-Таі-Ші та японський посол Шіґеміцу.

ТОКІО, 5. V. ПАТ. Після підписання перемиря м-ство маринарки постановило постепенно забирати японські военні кораблі. Японці на шангайських водах мають 100 военних кораблів.

ПОБІДА НІМЦІВ У МЕМЕЛІ.

РИГА, 5. V. ПАТ. Із Мемеля (Клайпеди) прийшли такі висліди голосування до мемельського сойму. Загалом голосувало 97 прц. управнених. Найбільше голосів здобула німецька партія хліборобів, 22.819 — 12 мандатів. Німецька народня партія 17.650 гол. — 8 мандатів, литовська національна партія 6.820 голосів — 3 манд., литовська хліборобська партія 1.500 гол. — 2 мандати, соц.-демократи 4.900 гол. — 2 манд., комуністи 5.200 гол. — 2 мандати.

Здається ще один мандат здобудуть німецькі міщанські партії, так що матимуть разом 19 мандатів, що творить абсолютну більшість.

РИГА, 5. V. З Мемеля повідомляють, що ґубернатор Меркіс поїхав до Ковна на конференцію. Розглядатимуть на ній дальшу тактику в звязку з вислідом виборів. Речинець скликання нового сойму визначили на 27. травня.

БІЛЬШОВИКИ КУПУЮТЬ ПШЕНИЦЮ.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. Льондонські часописи повідомляють, що на льондонській збіжевій біржі більшовики закуповують багато пшениці. Вчора більшовицька організація для торговлі збіжем купила в Льондоні 40 тисяч тон канадійської та 7 тисяч тон австралійської пшениці. Загалом СРСР хоче купити 100 тисяч тон пшениці, яку негайно навантажать у канадійських і австралійських пристанях до Владивостоку. Пшеницю ту призначили для сибірського населення, якому грозить голод.

БІЛЬШОВИЦЬКО-ЕСТОНСЬКИЙ ПАКТ.

МОСКВА, 5. V. ПАТ. Сьогодні підписали в Москві більшовицько-естонський пакт про мирне полагоджування конфліктів.

ВИСЕЛЕННЯ ЧУЖИНЦІВ З БЕРЛІНА.

Жид. Т. Аґ. повідомляє, що надбурмістр Берліна звернувся до польського уряду, щоби цей виасиґнував 250 тис. марок на підмоги для 987 польських горожан, які користуються підмогами берлінських сусп. установ, інакше їх виселять. Ці чужинці це переважно жиди.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

БЕРЛІН, 1. V. ПАТ. На двірці в Райхенгалі особовий поїзд наслідком фальшивого наставлення зворотниці наїхав на готовий до відізду додатковий поїзд для членів залізничих спортових орґанізацій. Льокомотива особового поїзду ушкоджена. Бранкард і два особові ваґони викинуло зі шин. Було сорок ранених.

ОГРАБИЛИ ПОЇЗД.

На залізничому шляху між Сиховом і Персенківкою невідомі злодії розбили ваґон вантажного поїзду, що їхав зі Станиславова. Вломники стріляли до залізничників. Вони покинули серед поля одну скриньку, а дві скриньки тютюну найшла поліція, що з поліційною собакою вибралася шукати злодіїв.

—o—

НОВИНКИ

— **„Ревія ревій".** Під такою назвою дає дня 15-го травня театр „Цвіркун" спеціяльну виставу з нагоди І. конґресу українських інжинірів, що відбудеться в днях 15-го і 16-го ц. м. Ця вистава відбудеться в салі „Ремісничої Палати" на Стрілецькій площі в год. 8-ій. У програму вечора ввійдуть найкращі точки із усіх дотеперішніх програм і кілька нових актуальних, як нпр. новий виступ ревелерсів.

— **Шевченківський концерт у Львові.** Заходом Кружка „Р. Школи" ім. Бор. Грінченка, Рух. Т-ва Сокіл III. і Читальні „Просвіти" городецької дільниці відбудеться в неділю, дня 8-го ц. м. в год. 12 в полудне в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка Святочний Концерт для вшанування памяти смерти Т. Шевченка, при ласкавій співучасти Вп. Дарії Бандрівської, Дарії Герасимович Барановської, Сеник-Грещакової, д-ра Михайла Волошина, проф. Перфецького та обєднаних

хорів трьох товариств. Дохід призначений на будову шкільного будинку „Рідної Школи“ ім. Бор. Грінченка.

— **В справі вбивства ком. Чеховського** подали ми у вчорашньому числі „Діла“ ревеляції львівського кореспондента краківського „Іл. Курера Цодзенного“, буцімто слідство уже ствердило виновність Романа Барановського. Як повідомляє „Хвіля“, поліційні чинники, заінтерпельовані в цій справі, не потвердили інформації краківського „Курера“. Фактом є тільки, що арештованого Барановського відставлено в розпорядження суду.

— **Наглий суд у Львові** збереться 7. ц. м. над 30-літним Михайлом Бігуном з Остробужа пов. Рава Руська. Бігун напав 7. квітня ц. р. на дорозі на Параску Матвійчук, яку вбив задля грабунку. Однак сподіваних грошей при ній не найшов, тільки якісь дрібниці, які лишив на місци.

— **Із хроніки душогубств.** В Пробіжні пов. Копичинці застрілився збанкротований купець Зайнфельд Шуц. — В каварні Шольца в Дрогобичі застрілився приватний урядовець Йосиф Шток. Причина невідома.

— **Клептоманська афера.** Бувший скарбовий урядовець Земкевич, арештований перед кількома тижнями у Варшаві за окрадання бібліотек і музеїв, старається тепер доказати, що він хоробливий маняк. Його недуга зводиться до того, що не може витримати, коли побачить якусь книжку, образ або документи, яких не має у своїй збірці, щоби їх собі не присвоїти. Слідство виказало, що один варшавський адвокат, який помер тому рік, записав свою бібліотеку одному з варшавських музеїв. Тепер показалося, що 325 книжок тієї бібліотеки походило з крадежи. Всякі дані вказують на те, що книжки доставив йому Земкевич.

— **Українська радіопрограма в Америці.** Аматори радія в Ню-Йорку мали 17. м. м. милу несподіванку. Завдяки базарові „Сурма“ з Ню-Йорку слухачі перенеслися думкою на пів години в карпатські гори, на Гуцульщину. Був дуже добрий реферат по українськи (референт Мирон Сурмач), реферат по англійськи менаджера стації про народню гуцульську музику, трембіту, дримбу, цимбали, співанки, головно коломийки і правдиву народню сопілку. Була це загалом одна з найліпших українських радіопрограм, які доводилось дотепер чути. Її вартість полягала в тім, що показувала життя простого люду таким, яким воно в дійсности буває. Підприємство „Сурма“ винайміло стацію на цілий рік. Тому такі етнографічні програми будуть іти кожної неділі в годині 9 рано і обіймуть образки з життя на всіх землях України.

— **Українські танцюристи в Америці.** Як повідомляють американські часописи, на суботу 23. квітня підготовило в Ню-Йорку Англійське Товариство Народнього Танку величаву виставу в касарні семого полку при Парк-евені і 66-ій вулиці. На цей танковий турній запрошені групи аж з міста Бостону, а всіх танцюристів має бути біля пів тисячки. На спеціяльну увагу — як пишуть нюйорські газети — заслугує група українців, які крім своїх народніх танків, навчилися також кілька англійських танків і будуть ними популяризуватися перед американськими та англійськими знавцями народнього мистецтва. Як випав цей турній, покищо невідомо.

— **Самогубство берлінського банкира.** Відомий в Берліні банкир Карло Блюм скінчив самогубством, вискочивши з четвертого поверха уряду митної контролі, куди покликали його задля стягнення зізнань. Блюма підозрівали, що переводив нелегальні девізові трансакції на кілька міліонів марок. Користаючи з неуваги поліцая, який його привів, банкир вискочив з вікна на вулицю і згинув на місці.

— **Ворожка з Берліна заповідає нову війну.** Славна німецька ворожка Сільвія, якої дійсне імя графиня Бек, живе в Берліні і там займається ворожбитством про важні події світа. В 1912 році вона заповіла, що в 1914 році згинуть від одної кулі австрійський архикнязь Франц Фердинанд з жінкою, а відтак заповіла багато важних подій, які також здійснилися. Тепер вона сказала так: Нова світова війна має зачатися в 12 літ після скінчення попередньої. Вже 12 літ минуло, отже війна зачалася уже в Манджурії. Загалом роки 1932 і 1933 такі важні в історії світа, що потрясуть усіми народами. Війна в Манджурії перейде до Росії. Відтак війна піде далі на захід, аж опиниться на границі Польщі, близько Карпат. Про вислід війни не говорила, тільки заповіла, що Францію покинуть інші держави, а Німеччина виросте в силу, разом з Англією.

— **Америка хоче пива.** Посадник міста Ню-Йорку, Джеймс Вокер, організує велику демонстрацію у Вашингтоні за пивом. Демонстрація має відбутися 14. травня. В ній мають взяти участь представники якнайбільшої скількости міст Америки, які мають переказати конгресові своє домагання, щоби він дозволив пиво. Посадник Вокер каже, що такої зміни хоче 50 міліонів народу Злучених Держав та що вона принесе федеральному скарбови 500 міліонів долярів річно податку, а крім того причиниться до зменшення безробіття та господарської крізи в Америці. Таку реформу можна перевести в конгресі скасуванням закону Волстеда як виконуючого для 18-го додатку до конституції, або бодай викиненням з того закону постанови про те, що напитки вже з пів-процентовим алькоголем є впиваючі. Колиб ту постанову викинули або змінили з пів проценту на 3 або 4 проц., можна вже в Америці виробляти і продавати так зване „добре пиво“. Як відомо, конгрес ще недавно був у більшости нібито „сухий“, але може під напором публичної опінії змінить думку, тим більше, що виборці на „сухих“ вже не хотять голосувати.

— **Стріла без гуку.** Один англійський інжинір придумав апарат, що пригалушує гук крісового й револьверового вистрілу. Апарат, що викличе переворот не тільки у воєнній штуці, але й в приватному житті, не коштує багато. Англійське міністерство війни переговорює з винахідником, щоби набути його патент.

— **Задовжене місто.** Фахові економісти, шукаючи за причинами фінансової скрути, приходять нераз до дуже цікавих висновків. Подають між іншими за причину, що міста американські дуже зле господарять і витрачують непотрібно велитенські суми гроша. Як приклад на це відгребали обчислення проф. Р. Селігмена з Кольомбійського університету з 1918 р., що довг громадянства зросте до тієї міри, що остаточно само під ним завалиться. Як доказ подають довги міста Ню-Йорку. Вони виносили в 1918 р. один біліон і 225 міліонів долярів, а в цім році виносять два біліони і 246 міліонів. Ті довги в більшій части пороблені на нові інвестиції, що мають самі оплатитися. Однак дивне те, що хоч сплачують довги старі, нові ростуть безнастанно, а від них треба платити великанський процент. Коли цей процент дійде до такої висоти, що місто не буде всилі його оплачувати, тоді власне прийде така кріза, з якої не можна буде вийти нормальним способом.

—o—

Літературний куток.

У Відні помер відомий поет і драматург Антон Вільдґанс у 51 р. життя на серцевий удар. Він був уроджений віденець; із професії правник, суддя, згодом „гофрат“. Перша збірка його ліричних поезій вийшла 1905 р. п. з. „Осіння весна“, два роки пізніше друга п. з. „А якби кохання ні...“, знову два роки пізніше п. з. „Сонети знад Чад“. Як драматург дебютував у 1913 р. одноактівкою „На віки амінь“, рік пізніше дав соціяльну драму „Убогість“, виставлену і в інших мовах. Песу „Кохання“ виставили у 1917 майже всі німецькі театри. Віденський „Бургтеатр“ виставив пізніше ще дві дальші драми „Діес іре“ і „Каїна“. Найбільший книгарський успіх мали його „Австрійські поезії“ видані безпосередньо після вибуху війни. В останніх роках видав він ліричну збірку „Полудне“, австрійську епопею „Кірбіш“ і том поетичної прози „Музика дитячих літ“. Вільдґанс був двічі короткий час директором Бургтеатру у 1922 і 1930. Не був він уродженим драматургом, дарма, що його песи мають сильні драматичні моменти; це був лірик, що здобув собі славу тільки в межах Австрії.

Нова песа Шова, яку досі виставив тільки Бостон, піде вперше на льондонській сцені літом. Називається вона „Занадто правдиве, щоби могло бути гарне“. У книжці вона появиться аж пізніше, коли зійде з репертуару першого сезону. Шов ніколи не випускає своїх пес друком, заки не вислухає ріжних критиків. Ці критики часто дають йому матеріял до великих передмов, що нерідко є більші від самої песи.

Відомий німецький письменник Александер Лернет Голенія видав нову повість „Соболі Люби“. Тло повісти Росія та Україна. У повісті деяку частину займає опис революційних подій із Києва 1918—19 р. Сюжет — ріжні пригоди молодої жінки та її нареченого підчас великої революції на просторах колишньої Росії.

Зацікавлення творчістю Ґетого настільки зросло з нагоди його роковин, що відоме видавництво „Пропілеї“ рішилось видати розкішно повні його твори в 45 томах. Директор архіву Ґетого та Шілера в Ваймарі проф. Детіен видав окремий том портретів Ґетого, а Юлій Петерсон зібрав усі промови та адреси написані про Ґетого з нагоди цьогорічних роковин.

Фльорентійський університет, за почином свого ректора Біндо де Веккі, під фірмою „Т-ва приятелів вищої культури“ влаштовує у травні низку викладів ріжних чільних письменників на теми вибраних ними довільні. Із німецьких запрохали вже Томаса Манна, із французів Поль Морана, з італійських Джіованні Папіні, із російських Мережковського.

Дописи.

КОВЕЛЬ. (**„Праця“ сельробів у кооперації на Ковельщині**). 17. IV. 1932 р. відбулись у Ковлі Звичайні Загальні Збори Окружного Союзу Кооператив. Під яким знаком вони розпочалися і як велись — про це може свідчити той факт, що на провідника цих Зборів обрано Карпа Систалюка з Нової Вижви, відомого на Ковельщині руїнника всякої громадської праці та безоглядного демагога. Він уже нераз на зборах О.С.К. вчиняв веладі шкодив розвиткові нормальної праці й коли його питали після зборів, чому він це робить, то він відповідав так: „По чому будуть знати Систалюка, або я винен, що дурні сельроби мені плещуть!?“ По своїй звичайній дурівці він зразу поділив присутніх на зборах на „панів“ й „непанів“, на „ми“ й „ви“. Такий демагогічний виступ Систалюка зразу створив на зборах нездорову атмосферу й вніс це несмак, що негативно відбилось на діловитости цих зборів. До Надз. Ради обрано більшість однодумців Систалюка й лише туди один попав „пан“ інж. Мих. Лішинський, абсольвент Подебр. Академії. Але п. Лішинський, то „хитрий малорос“. Коли він побачив, що змагаються дві групи, одна, на чолі якої стоять С. Підгірський й Хв. Сумневич, що бажає тісного звязку й кооперативної підпорядкованости РСУК у Львові, а на чолі другої групи стоять провідники сельробів Ю. Токарський, К. Систалюк, Н. Лисюк, що явно ідуть проти РСУК, а прямують куди инде, згладно на Москву, то він зрозумів, що для нього сприятлива ситуація й тому на запитання Систалюка чи він, Лішинський, приймає кандидатуру до Надз. Ради О. С. К., він повів: „Коли виберуть, то піду“. На це йому Систалюк благосклонно підкреслив: „Значить ви хочете з нами працювати, не відмовляєтесь, ну то добре!“ При цьому слід згадати і про те, що цей пан Лішинський, сидячи в повіті біля трьох літ, вперше, 17. IV. 1932, показався на обрію ковельської кооперації й зненацька загорівся бажанням працювати й рятувати нашу кооперацію. То його після зборів спитали, а чи не краще було би, коли би „їх“ залишити без „панів“ (Під паном тут розуміють усяку людину, що має чисті руки, міське убрання й є освічена, себто інтелігентна). На це п. Лішинський авторитетно зауважив, що: „це можна було би зробити, але це загрожувало розвалом кооперації (sic!) До Ревізійної Комісії обрано — Л. Лісовського, П. Миселюка й Н. Лисюка. Щодо двох останніх, то вони відомі тут, як діячі від сельробізму й противники РСУК, але пан Лісовський, що своїм поступованням відносно димісії Хв. Сумневича зайняв лінію перших й то в підступний спосіб, викликало серед присутніх громадських, національно думаючих кооператорів велике обурення й моральне обмерзіння. Ніхто не сподівався від Лісовського, що він так підло поступить супроти своїх товаришів по праці — Сумневича й Підгірського. Отже збори пройшли хаотично й не дали жадного враження для приїхавшого із села кооператора. Систалюк під цим оглядом був послідовним до кінця. Ніхто з Дирекції не старався вносити якийсь порядок та систему. Виключно здались на демагога Систалюка, який мав їх рятувати від „панів“. На жаль треба ствердити, що та інтелігенція, яка була на зборах, не виявила жадного активного спротиву й сиділа ввесь час „безголоса“. Тому не дивно, що такі Систалюки й Ко розпаношуються й далі поширюють анархію. Ці збори О. С. К. повинні бути наукою для всіх національно думаючих громадян, що так далі не сміє бути, бо розвал української громадської праці на Ковельщині, виваленої з організації О. С. К., неминуче наступить, оскільки не прийдуть своєчасно до праці інші творчі сили. Боротьбі треба організовано протиставитись, а не чекати, що хтось зробить це за нас. До речі, анархістичні прояви в праці появились від довшого часу і в інших українських установах, як то: „Українбанк“ і коо-ва „Народній Кооператив“ — хоча й тут під іншою барвою. Але з погляду розбудови української кооперації вони є однаково деструктивними. Але про це іншим разом. — **Ковельчанин.**

—o—

Куток мови.

Ще раз „Крігер“.

На тему вимови цього прізвища дістаємо широкого листа від нашого відомого артиста М. Менцінського із Стокгольму, що знає шведську мову і має нагоду постійно чути, як це прізвище вимовляють. Як людина незвичайно музикальна і дуже чутлива на нюанси звуків, стверджує наш славний земляк, що „ü“ у таких прізвищах багато ближче до російської та наддніпрянської вимови „ю“ — Крюгер, Мюнхен, ніж до галицької з „і“. У висновку радить він „і“ зберігти для транскрипції слів, що мають „і“ та „іе“ (прим. Kühl — Кюль, а Kiel — Кіль).

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

З Ілевичів Людвика Залеська, вдова по народному учителеві, померла у Станиславові 1. травня 1932 р. в 81-ому році трудящого життя. В. І. П.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ. Збірник статтей. Укр. бібліотека Церковного Зеднання. Ч. 1. Кремянець на Волині. Видавництво протоєрея П. Табінського. Ст. 24.

ЗА ЗЕДНАННЯ СВ. БОЖИХ ЦЕРКОВ (Підстави до зединення Церкви Східньої зі Західньою). Укр. бібліотека Церковного Зеднання. Ч. 2. Кремянець на Вол. В-во прот. П. Табінського. Ст. 20.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК, книжка V, Зміст: П. Мосендз, О. Ольжич, Б. Антонич, Я. Ярий, В. Постригач, О. Стефанович — вірші, П. Котович: Радіофікація, В. А-ій: Вкрадена паска; У. Самчук: Кулак; С. Л-ий: Під чоботом прапорщика; А. Курдидик: Найстрашніший злочин (у Вел. Пятницю); Л. Луців: Де критерій; І. Гончаренко: Естетика Бенедето Кроче; С. Сірополко: 2. Укр. Наук. Зїзд у Празі; Д. Донцов: Про соціял-ідіотів; О. В.: Між молотом і ковалом; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник, число 3—4, Відень березень—квітень. Зміст: Ф. Януш: Ініні, М. Секретар: Краска поштових марок. Ф. Януш: Марки з портретом Едварда VII. Марки Росії по 1917. О. Е. Петерс: Місцеві видання У. Н. Р. в додатку до катальоґа Свензона. Нові марки. Дрібні вісти.

СЕЛО, неперіодичний орган Українського Аграрного Товариства. Ч. 7. Прага. 1932. ст. 32 (відбитки на цикльостилю). Зміст: Гр. Чупринка: Рідний край. М. Арнаут: Раби революції. О. Антипів: Кілька уваг до комасації. П. Котович: Пятирічка.

НОТИ.

В. Безкоровайний: ВЕРХОВИНО, українська пісня на цитру. Золочів-Львів.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Товариство взаїмних обезпечень на життя й ренти „Карпатія“

БІЛЯНС НА ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ 1931 РОКУ.

ЧИННИЙ СТАН

	Золоті
Каса	1.821.24
Кредитові інституції	4.776.17
Вартісні папери	324.988.53
Позички під застав власних поліс	18.616.56
Агенти	8.987.96
Ріжні з титулу залеглих премій	15.747.73
Товариства обезпечень	68.670.14
Інші	3.307.50
Недвижимости	124.942.24
Бюрові движимости	2.000.00
	573.858.07

ДОВЖНИЙ СТАН

		Золоті
Резервовий фонд		717.17
Основний фонд		220.000.00
Обезпеченевий фонд:		
Резерва премій від безпосередніх обезп.	224.160.04	
Перенос премій (60 проц.)	8.739.75	
Вальоризаційні фонди:	6.873.25	239.773.04
Фонди й технічні резерви		6.531.19
Фонд на амортизацію вартости недвижимости		2.498.24
Товариства обезпечень		93.261.06
Агенти		2.022.06
Задатки		2.900.28
Незаплачені податки й оплати		938.61
Інші пасива		4.776.50
Білянсова надвижка		439.92
		573.858.07

РАХУНОК ЗИСКІВ І ВТРАТ ЗА РІК 1931.

ЗИСКИ

	Золоті
Чистий дохід з майна Товариства	18.489.64
	18.489.64

ВТРАТИ

	Золоті
Білянсовий недобір у звітовому році на рк. обезпечень	10.400.75
Відписано:	
З вартости недвижимостей	2.498.24
„ „ движимостей бюрових	3.453.25
Втрата на курсі валют	995.38
Втрата на курсі цінних паперів	702.10
Білянсова надвижка	439.92
	18.489.64

Розділ білянсової надвижки за рік 1931:

До резервового фонду . . . . . зол. 439.92

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:

Микола Заячківський в. р. Д-р Юлій Савчак в. р. Ілько Лисий в. р.

ДИРЕКЦІЯ:

Ярослав Колтунюк в. р. Інж. Юліян Павликовський в. р. Д-р Іван Ґижа в. р.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця, 6. травня, год. 7.30 веч. „Кандіда“ песа Б. Шова (виступ англ. театру: „Ди Інґліш Плеєрс“).

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 6. травня, год. 8. веч. „Молодість шумить“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Пуща“ (на осн. Вайсенгофа).

КАСІНО: „Неніта, квітка Гаванни“.

КОПЕРНИК: „Проклін роду мандаринів“ (Анна Мей Вон), „Інґейджі“ екзотична фільма.

ЛЕВ: „Хам“ (на осн. Ожешкової).

МАРУСЕНЬКА: „Проклін роду мандаринів“ (Анна Мей Вон), „Інґейджі“ екзотична фільма).

МІРАЖ: „Еросова стріла“, „Кон і Келлі“.

ОАЗА: „Ц. к. фельдмаршал“ (Вл. Бурієн).

ПАН: „Кеніґсмарк“.

ПАЛЯС: „Шанґай-експрес“ (Марлена Дітріх).

ПАСАЖ: „Люди арени“.

ПРОМІНЬ: „Пан Тадей“.

СОНЦЕ: „Мадярська рапсодія, „Чортівський репортер“.

СТИЛЕВЕ: „Мадам Сатан“.

УТІХА: „Вогонь“, цілість, Тім Мек Кой.

ХИМЕРА: „Дівча з Монпарнасу“.

Програма радіо.

Субота, 7. травня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 20.00 „Спасителеві слова на хресті“ ор. Гайдна, **Мор. Острава** (263,8) 18.25 Авд. з нагоди Свята Матері, **Міляно** (331,4) 21.00 Симф. концерт, **Брно** (341,7) 15.30 Пісні, Юл. Вальдекова, **Штрасбурґ** (345,2) 20.45 „Монсіє де ля Паліс“, ком. оп. Тераса, **Штутгарт** (360,6) 20.15 „Фрілінґсфлют“ оп., **Гельсінґфорс** (368,1) 19.40 Хор, **Сотенс** (403,8) 21.30 Шубертові пісні, **Білгород** (430,4) 17.30 Нар. пісні, 20.00 Фрагм. з „Ріґолета“, **Рим** (441,2) 20.45 Опера, **Прага** (488,6) 20.30 Арії та пісні Піскацека, **Брюселя** (509,3) 20.00 „Вероніка“, оп. Месажера, **Мінхен** (532,9) 20.00 Нар. музика, **Будапешт** (550,5) 17.30 Пісні, Телекі, 19.30 „Країна осміху“ оп. Леґара, **Харків** (937,5) 16.00, 18.00, 20.00 Концерт, **Ленінград** (1000) 18.00 Опера й балет, **Давентрі** (1554,4) 14.30 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, 19.30 „Дербі Дей“ оп. Рейнольса, **Париж** (1724,1) 20.45 Вечір пісенькарів.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 7. травня 1932.

12.10 Шк. поранок, 12.45, 14.45, 19.35 Ґрамофон, 15.05 Госп. комунікат, біржа, 15.15 Військові вістки для всіх, 15.25 „Як виглядали давно мешкання“ відч., 15.40 Легка орхестра, 15.15 Авд. для хорих (концерт легкої орх.), 16.20 Для матуристів (Історія Польщі), 16.40 Авд. для дітей („Як мандрував проміньчик сонця“ Е. Зарембіни), 17.05 „Старшинське звання“ відч., 17.25 Трансм. міжнар. тенісової стрічі „Рейсінґ Клюб“ Париж — „Леґія“ Варшава, 18.00 Богосл. з виленської Гострої Брами, 19.25 Почт.-рільн. скринька, 20.00 „На овиді“, 20.15 Легка музика, 21.55 „Золотий менше, золотий більше“ фейл., 22.10 Шопенівський концерт, 22.50 Ретрансмісії закорд. станцій.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Запрошення. Виділ Читальні „Просвіти“ при співучасти своїх Секцій улаштовує в неділю, дня 8. травня 1932 р. о год. 4. попол. у власній домівці „Традиційне спільне Свячене“, на яке має честь запросити Вашу Всечесність із рідньою. Білети вступу: одноособові по 1.50 зол., родинні на 4 особи по 5 зол., на 3 особи по 4 зол. Дохід призначений на будову „Українського Нар. Дому“ в Богданівці. — **Виділ.**

Повітовий Кружок „Рідної Школи“ в Рогатині уладжує підготовний курс до І. кл. укр. гімназії і 5-ої кл. вселюдної школи „Р. Ш.“ в Рогатині (спільно) в часі від 23. травня до кінця червня ц. р. На курс будуть приняті хлопці і дівчата, які в біж. календ. році кінчать 10-ий рік та не переступили 14-ого року життя. Зголошення на курс приймає управа прив. коедукаційної гімназії „Р. Ш.“ в Рогатині від 10. до 20. травня ц. р. Наука на курсі безплатна. Старшина Кружка старається за дешевше приміщення курсантів у місцевім інтернаті. — **о. Іван Щербанюк,** голова, **Д-р Гр. Дрогомирецький,** секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НЕЗВИЧАЙНО дешево — одинока найбільша робітня кап, фіранок — ручної роботи — Накидки, брокати, портієри — лише **Фрайліх, Львів,** Сикстуська 21. Централя Відень. 1600 11-?

БІЖУТЕРІЮ — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1646 6-8

■ **КИЛИМИ** — відділ ліквідую. Останки хідників продаю незвичайно дешево. Фабричний склад **Ванк** — площа Марійська 5. І. поверх. 1538 13 14

УНЕВАЖНЮЮ украдені на Гол. Дворці у Варшаві — такі документи: 1) свідоцтво зрілости реал. гімн. Йозефів (Ч. С. Р.), 2) свідоцтво зрілости учит. семін. Львів та 3) свідоцтво школи підхор. видане Baon-om Podch. rez. piech. Nr. 5 a Cieszyn, Осип Рудакевич, Львів, Шептицьких 38/II. 1831 2—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland - Abteilung. Місце платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 125—7

Маґістрат м. Косова.

Маґістрат міста Косова, відомого карпатського літнища повідомляє, що при тутешнім міськім уряді відкрито з днем 1. квітня 1932 **безплатне мешканеве бюро.** Це бюро уділяє відворотно всіляких інформацій, що торкаються умовин переїзду і приміщення літників (після залучення почт. марки на відповідь), удержує побут та дає поміч при організуванні проґульок і т. п. Бюро має також на меті хоронити літників перед визиском і несовістю побічних посередників та власників пенсіонатів, готелів та мебльованих кімнат. Бюро обіймає своєю діяльністю цілий косівський повіт та підлягає надзорові Староства та повітового Виділу. Адресувати: **Мешканеве бюро,** Маґістрат м. Косова к. Коломиї. 2—4

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.